

ВІДГУК
офіційного опонента — доктора педагогічних наук,
професора кафедри теорії та історії музичного виконавства
Національної музичної академії України імені П. І. Чайковського
Юника Дмитра Григоровича
на дисертаційну роботу Ван Юаньсін
«Формування музично-ритмічної компетентності майбутніх учителів
музики та хореографії», подану на здобуття наукового ступеня
доктора філософії з галузі знань 01 — Освіта/Педагогіка
за спеціальністю 014 Середня освіта (Музичне мистецтво)

Вивчення тексту дисертації Ван Юаньсін та опублікованих ним наукових праць дає підстави для представлення розгорнутої характеристики основних результатів дослідження та визначення відповідності дисертаційної роботи «Порядку проведення експерименту з присудження ступеня доктора філософії».

1. Актуальність обраної теми дисертації та її зв'язок з науковими планами, програмами та темами.

Оновлення законодавчої бази в освітній галузі упродовж 2017-2021 рр. спричинило подальші зміни і у системі мистецької освіти. Ці процеси стали причиною розробки нових типових навчальних програм, робочих навчальних планів у закладах освіти для удосконалення процесу підготовки майбутніх фахівців до практичної роботи з учнями. З цієї позиції актуальність проблеми формування музично-ритмічної компетентності майбутніх учителів музики та хореографії зумовлена сучасною парадигмою мистецької освіти. Адже сформованість у студентів факультетів мистецтв музично-ритмічної компетентності доцільно розглядати як одну з важливих фахових характеристик сучасного вчителя музики та хореографії. Сучасність виконаного дослідження підкреслюється тим, що у його змісті враховано міждисциплінарні зв'язки, специфіку виконання музичних творів для учнів шкільного віку, а також досягнення науки в галузі інформатики.

Актуальність дослідження підтверджується також тим, що дисертація є складовою плану науково-дослідної роботи кафедри теорії та методики

музичної освіти, хорового співу і диригування факультету мистецтв Національного педагогічного університету імені М. П. Драгоманова з проблеми «Зміст, форми, методи і засоби вдосконалення підготовки вчителів музичного мистецтва» (протокол № 5 від 26 грудня 2017 року). Тема дисертаційного дослідження затверджена Вченою радою Національного педагогічного університету імені М.П. Драгоманова (протокол № 14 від 26 червня 2018 року).

Мета дослідження досягнута, а завдання вирішені у повному обсязі, що дає підстави для представлення роботи до публічного захисту.

2. Ступінь обґрунтованості наукових положень, висновків та рекомендацій, їх достовірність та наукова новизна.

Обґрунтованість та достовірність основних наукових положень дисертації, отриманих результатів, висновків та рекомендацій підтверджується використанням загальнонаукових, теоретичних та практичних методів дослідження. Тему дослідження розглянуто всебічно та досконало. Логічна структура роботи визначається її метою, сформульованими науково-практичними завданнями. Основні наукові результати дослідження отримані дисертантом особисто і характеризуються науковою новизною, адже *вперше*:

- розроблено компонентну структуру, критерії, показники та методичну модель музично-ритмічної компетентності майбутніх учителів музики і хореографії;

- визначено наукові підходи, комплекс методів і прийомів, а також принципові положення формування музично-ритмічної компетентності майбутніх учителів музики і хореографії;

- розкрито сутність поняття «формування музично-ритмічної компетентності майбутніх учителів музики і хореографії».

Окрім цього, дисертантом *розширено* теоретико-методологічну основу формування музично-ритмічної компетентності майбутніх учителів музики і хореографії, а також у роботі *подальшого розвитку* набули методи, прийоми та засоби комплексної діагностики та рівні сформованості означеного феномену.

Слід відмітити, що отримані автором наукові результати мають достатній ступінь обґрунтованості, що підтверджується аналізом праць вітчизняних та зарубіжних учених щодо проблеми формування музично-ритмічної компетентності майбутніх учителів музики і хореографії, апробацією результатів дослідження на міжнародних та всеукраїнських науково-практичних конференціях. Висновки та рекомендації є логічним завершенням проведеного дослідження.

3. Значущість результатів дослідження для науки і практики.

Практична значущість дослідження полягає в тому, що його теоретичні висновки та експериментальні результати можуть слугувати основою для оновлення змісту навчальних курсів з методики мистецької освіти, розробки методичних рекомендацій з формування музично-ритмічної компетентності майбутніх учителів музики і хореографії. Виділені специфічні особливості підготовки студентів факультетів мистецтв до формування музично-ритмічної компетентності з урахуванням національних, ментальних і культурних особливостей дозволяють інтегрувати результати дослідження у світове освітнє мистецьке середовище.

Окремі результати дисертаційної роботи впроваджено в навчально-виховний процес факультету мистецтв імені Анатолія Авдієвського Національного педагогічного університету імені М. П. Драгоманова (довідка № 151 від 27.09. 2021 р.), Інституту культури і мистецтв Сумського державного педагогічного університету імені А. С. Макаренка (довідка № 1812 від 30. 06. 2021 р.), Центральноукраїнського державного педагогічного університету імені Володимира Винниченка (довідка № 69-н від 23.09.2021 р.). Упровадження основних результатів дослідження підтверджує їх прикладну значущість для формування музично-ритмічної компетентності майбутніх учителів музики і хореографії.

4. Структура та зміст дисертації, її завершеність і відповідність встановленим вимогам щодо оформлення такого типу наукових праць.

Дисертаційна робота Ван Юаньсінь охоплює дослідження широкого кола питань, які знайшли відображення у відповідній структурі та змісті. Дисертація має традиційну структуру та складається зі вступу, трьох розділів, висновків, списку використаних джерел та додатків. Зміст роботи викладено на 212 сторінках.

У *Вступі* обґрунтовано актуальність і доцільність обраної теми, сформульовано об'єкт, предмет, мету, завдання, методи дослідження, розкрито наукову новизну, практичне значення роботи, наведено відомості про апробацію та впровадження отриманих результатів (с. 16-21).

У першому розділі — *«Теоретико-методологічні основи музично-ритмічної компетентності студентів факультетів мистецтв педагогічних університетів»* — проаналізовано особливості музично-ритмічної компетентності майбутніх учителів музики та хореографії, яка виконує провідну роль у розвитку фахових здібностей та творчих задатків студентів факультетів мистецтв. Саме сформована музично-ритмічна компетентність вчителя музики та хореографії дозволяє виховувати у школярів інтерес до мистецтва, формувати їхню музично-ритмічну культуру та художній смак, створювати естетично розвинуту аудиторію слухачів і глядачів. Основою для формування музично-ритмічної компетентності в умовах вищої мистецької освіти є усвідомлення специфіки, ціннісних положень музично-ритмічних, музично-теоретичних та музично-історичних дисциплін — ритміки, методики музичної освіти, історії та теорії музики та історії хореографії, народної музичної творчості.

Проведений аналіз змісту та сутності музично-ритмічної компетентності студентів факультетів мистецтв педагогічних університетів здійснений на основі системно-ціннісного, акмеологічного, конструктивного, гедоністичного, креативного підходів. В основу організації процесу формування музично-ритмічної компетентності майбутніх учителів музики та хореографії закладена структура, яка містить: інформаційно-спрямований, музично-розвивальний та

результативно-творчий компоненти, кожен з яких включає елементи, які характеризують і розкривають їх сутнісні ознаки.

У другому розділі — *«Методичні засади формування музично-ритмічної компетентності студентів факультетів мистецтв педагогічних університетів»* — виокремлено провідні принципові положення, дотримання яких уможливило успішне формування музично-ритмічної компетентності майбутніх учителів музики та хореографії, а саме: стимуляцію граничної слухової активності майбутнього вчителя на виконання певного руху в процесі музично-хореографічної діяльності, комплексне засвоєння музично-ритмічних навичок та темпо-ритмічної сценічної дії, спонукання до рефлексивного сприйняття мистецьких творів. У розділі автором визначено критерії та показники формування музично-ритмічної компетентності студентів факультетів мистецтв педагогічних університетів.

Для успішного формування музично-ритмічної компетентності студентів факультетів мистецтв педагогічних університетів автором розроблені педагогічні умови, а саме: підкріплення інтелектуальних операцій музично-ритмічною практикою через завершення внутрішньої діяльності зовнішньою; спрямованість на напрацювання музично-виконавської моторики (загострення почуття акцентів, напрацювання смислової одиниці в ритмічній організації музики); спонукання до поетичного домислювання, експресивно-поетичної «розшифровки» ритму, прагнення до напрацювання стійких навичок виконавської поведінки (метрична точність, ідеомоторика занять); націленість на усвідомлення музичного ритму через емоційно-змістовий матеріал; урізноманітнення (закріплення) різнорідної за складом суми метро-ритмічних малюнків і фігур у слухацькому досвіді вчителя (поліритмія, поліметр). Дисертантом представлено методичну модель формування музично-ритмічної компетентності майбутніх учителів музики і хореографії та визначено поетапність експериментальної методики.

У третьому розділі — *«Дослідно-експериментальна перевірки*

ефективності формування музично-ритмічної компетентності майбутніх учителів музики і хореографії» — на основі діагностики сформованості музично-ритмічної компетентності студентів факультетів мистецтв виявлено загальний стан досліджуваної проблеми та визначено рівні, яким надано кількісні й якісні характеристики. Упровадження методики формування музично-ритмічної компетентності майбутніх учителів музики та хореографії охопило проходження етапів, на кожному з яких була поставлена мета, визначався зміст, закладалися механізми формування музично-ритмічної компетентності студентів факультетів мистецтв, були виявленні умови її здійснення і підводився результат.

У цілому дисертацію можна вважати завершеною науковою працею, результати якої характеризуються науковою новизною та розв'язують конкретне наукове завдання — формування музично-ритмічної компетентності майбутніх учителів музики і хореографії у процесі фахового навчання. Робота за своєю структурою та змістом відповідає встановленим вимогам щодо дисертаційних праць третього освітньо-наукового рівня.

5. Повнота викладу результатів дисертаційної роботи в опублікованих працях.

Наукові положення та висновки дисертаційної роботи Ван Юаньсінь достатньо повно відображені у 8 наукових працях, з них: 4 статі — у наукових фахових виданнях з педагогіки, 1 — у зарубіжному виданні, 3 — у збірниках матеріалів науково-практичних конференцій.

6. Дискусійні положення/зауваження до дисертації.

У дисертаційній роботі Ван Юаньсінь є певні недоліки, що викликають зауваження дискусійного характеру.

1. У теоретичному розділі дисертації проведено аналіз змісту та сутності музично-ритмічної компетентності студентів факультетів мистецтв педагогічних університетів. Його здійснено на основі системно-ціннісного, акмеологічного, конструктивного, гедоністичного, креативного підходів.

Вважаємо, що доцільним було б ширше розкрити значення гедоністичного підходу в формуванні означеного феномену.

2. У дисертаційному дослідженні розроблено основні принципові положення формування музично-ритмічної компетентності майбутніх учителів музики та хореографії. З цієї позиції бажано було б уточнити, яка роль в означеному процесі належить принципу спонукання студентів до рефлексивного сприйняття мистецьких творів?

3. Важливою педагогічною умовою, що забезпечує успішне формування музично-ритмічної компетентності майбутніх учителів музики та хореографії, є націленість на усвідомлення музичного ритму через емоційно-змістовий матеріал. Вважаємо, що доцільним було б детальніше описати, як саме означена педагогічна умова була впроваджена на формувальному етапі експериментальної роботи.

4. На констатувальному етапі дослідно-експериментальної роботи з визначення рівнів сформованості музично-ритмічної компетентності майбутніх учителів музики та хореографії була використана серія діагностичних завдань. Виникає питання: як саме завдяки методам тестування й використання творчих завдань була виміряна здатність до творчого самовираження у репетиційній діяльності з учнями?

5. На наш погляд, у третьому розділі дисертації детальнішого висвітлення потребує група методів художньо-перцептивного аналізу мистецьких творів, яка була використана у процесі підготовки студентів до продуктивної діяльності з учнями.

У цілому, викладені зауваження не зменшують теоретичного та практичного значення результатів дисертаційної роботи, до того ж, окремі з них можуть бути враховані у подальшій роботі автора.

7. Загальні висновки.

Отже, дисертаційна робота «*Методика формування музично-ритмічної компетентності майбутніх учителів музики та хореографії*» є самостійною,

завершеною науковою роботою, відповідає вимогам наказу Міністерства освіти і науки України № 40 від 12.01.2017 р. «Про затвердження Вимог щодо оформлення дисертації» (zareєстрованого в Міністерстві юстиції України 03 лютого 2017 року за № 155/30023), а також відповідає вимогам пунктів 9–18 «Порядку проведення експерименту з присудження ступеня доктора філософії» (затвердженого постановою Кабінету Міністрів України від 06 березня 2019 року № 167), а її автор — Ван Юаньсінь — заслуговує на присудження наукового ступеня доктора філософії з галузі знань 01 — Освіта/Педагогіка за спеціальністю 014 Середня освіта (Музичне мистецтво).

04.01.2022 р.

Офіційний опонент:

**доктор педагогічних наук, професор,
професор кафедри теорії та історії
музичного виконавства Національної
музичної академії України
імені П. І. Чайковського**

[Signature]
Д. Г. Юник

**Проректор з наукової роботи
Національної музичної академії
України імені П. І. Чайковського**

[Signature]
А. Я. Скорик

[Signature]
Підпис *[Signature]*
Засвідчую: начальник загального відділу
Національної музичної академії
України імені П. І. Чайковського *[Signature]*